

WIEŚ KRUPY

- LABORATORIUM DZIEDZICTWA -

TRADYCJA I PRZEMIANA TECHNIK BUDOWLANYCH NA POMORZU ZACHODNIM

KOŚCIÓŁ RYGŁOWO-MUROWANY

elewacja południowa

wnętrze – widok na ołtarz

drewniane maswerki

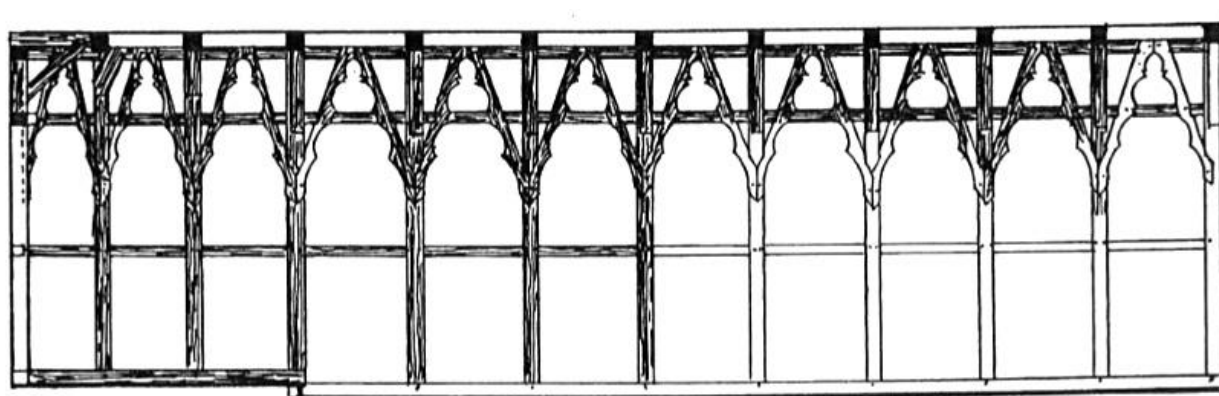

wnętrze – widok na empore

KRUPY – HISTORIA KOŚCIOŁA

Pierwsza wzmianka o kościele w Krupach pochodzi z ok. 1330 r., kiedy to powstała parafia, obejmująca także Sińczycę i Zielnowo. W owym czasie proboszczem był Nicolaus Boltenhagen - pisarz rady Sławna. Brak jest informacji o ówczesnej formie i konstrukcji świątyni. Parafia podlegała biskupstwu w Kamieniu Pomorskim, a po wprowadzeniu reformacji (po 1534 r.) należała do synodu w Darłowie.

Budowę obecnie zachowanej świątyni rozpoczęto ok. 1400 r., od wzniesienia trzykondygnacyjnej, ceglanej wieży, do której zamierzano dobudować murowany korpus. Zmieniono koncepcję i wybudowano szkieletową nawę. Następnie wykonano więźbę dachową i dokończono budowę wieży. Szkielet nawy tworzyły rytmicznie rozmieszczone słupy, osadzone na podwalinach i nakryte oczepami, spięte dwoma poziomami rygli i usztywnione ozdobnie zakończonymi (w formie maswerków) zastrzałami. Wypełnienie ścian stanowiła cegła, wypalana i suszona. Na oczepach ścian długich ułożone były belki stropowe, będące belkami wiązarowymi dwujętkowej więźby storczykowej. Do konstrukcji ścian i więźby użyto drewna dębowego i sosnowego.

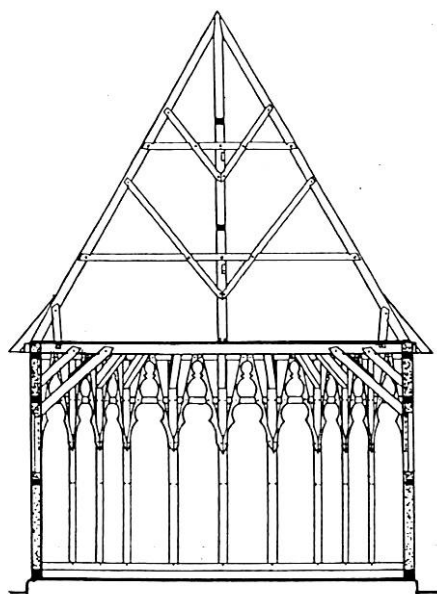

ściana południowa

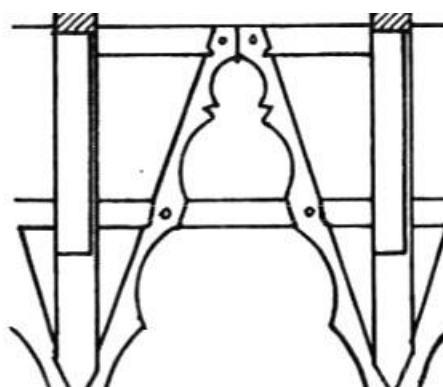
W 1583 r. drewniany szkielet konstrukcyjny nawy obmurowano cegłą ceramiczną, a przy ścianie południowej dostawiono kaplicę pogrzebową. W kon. XIX w. przemurowano część ścian nawy i prezbiterium, wykuto nowe otwory okienne, a do ściany północnej dostawiono zakrystię.

W 1946 r. kościół został przejęty przez katolików i poświęcony p.w. MB Ostrobramskiej; obecnie filia parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Starym Jarosławiu. W 1964 r. kościół z otoczeniem (dawnym cmentarzem) został wpisany do rejestru zabytków.

We wnętrzu zachowało cenne wyposażenie o wysokich walorach artystycznych, m.in.: późnogotycka, polichromowana grupa Ukrzyżowania, barokowy ołtarz i ambona z baldachimem, XVII-wieczna empora organowa, neorenesansowy prospekt organowy, a także spiżowy dzwon z 1588 r.

przekrój poprzeczny

zastrzały - maswerk

Jest to niezwykle interesujący obiekt, nie utożsamiany powszechnie z zabytkiem ryglowym, ponieważ został obmurowany, a tym samym ukryty pod XVI-wiecznym „kostiumem” późnogotyckich ścian ceglanych. Mamy tu do czynienia z unikatowym kościołem, nie mającym analogii, tak na terenie Polski jak i Niemiec, gdzie najstarsze (zachowane) świątynie ryglowe są datowane na początek XVI w.